

**International
Center for Science
and Social
Transformation**

THEORETICAL AND PRACTICAL APPLICATION OF THE RESULTS OF MODERN SCIENCE

COLLECTIVE MONOGRAPH

www.isst.co.ua

ISST

SCIENTIFIC MULTIDISCIPLINARY MONOGRAPH

COLLECTIVE MONOGRAPH

SCIENTIFIC MULTIDISCIPLINARY MONOGRAPH
**«THEORETICAL AND PRACTICAL APPLICATION OF THE RESULTS OF
MODERN SCIENCE»**

www.isst.co.ua

The collective monograph is a scientific and practical publication containing scientific articles by Doctors and Candidates of Sciences, Doctors of Philosophy and Arts, postgraduate students, applicants for higher (professional pre-higher) education, student researchers and practical worker from European and other countries. The articles contain research that reflects current processes and trends in the development of world science.

Recommended for printing and publication on the Internet
(Decision № 14-2025/1)
www.isst.co.ua

Published by Primedia eLaunch
<https://primediaelaunch.com/>

©Text Copyright 2025 by the International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua) and authors.

©Cover art: International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua).

©All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. When using and borrowing materials, reference to the publication is required.

Reviewers: Olena ARSHA, Maksym KAISTRO

The texts of scientific materials are published in the author's version with minor corrections (without changing the meaning). The authors and their supervisors are responsible for the accuracy of the information provided.

UDC 001.1

ISBN – 979-8-89814-999-4

The materials are approved by the scientific and metrological base:

TABLE OF CONTENT

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ.....	6
МЕТОДОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ФОРМУВАННЯ НАУКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ І ТРЕНІНГОВИХ ПРАКТИК.....	18
CROSS-CURRICULAR INTEGRATION AND PROFESSIONAL ORIENTATION OF THE CONTENT OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING FOR VETERINARY STUDENTS	33
PERSONALITY-BASED APPROACH TO PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE LAWYERS IN CANADA	51
САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ.....	65
FEATURES OF IMPLEMENTING PERSPECTIVE-CORRECT TEXTURING	71
INNOVATIVE APPROACHES TO SURFACE HARDENING OF MATERIALS USING SHS TECHNOLOGIES	84
THE ROLE OF COMPUTER GRAPHICS AND VISUALIZATION IN THE TRAINING OF STUDENTS AND PUPILS.....	96
АДСОРБЦІЙНЕ ОЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД ФАРБУВАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ З ПОВТОРНИМ ЇХ ВИКОРИСТАННЯМ В ТЕХНОЛОГІЇ ФАРБУВАННЯ БАВОВНЯНИХ ТКАНИН	123
ENVIRONMENTAL SAFETY OF ELECTROCHEMICAL FORMATION OF PROTECTIVE COATINGS ON ENERGY EQUIPMENT	147
МЕТОД АДАПТИВНОГО ХАОТИЧНОГО КОДУВАННЯ ГРАФІЧНИХ ЗОБРАЖЕНЬ.....	173
СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	188
THEORETICAL AND APPLIED APPROACHES TO IMPROVING THE METHODOLOGY FOR ASSESSING AND MANAGING INVESTMENT RISK UNDER CONDITIONS OF UNCERTAINTY	194

DIGITAL TRANSFORMATION AS A TOOL FOR RISK MITIGATION IN SUSTAINABLE ENTREPRENEURSHIP DURING ECONOMIC RECOVERY	202
WYZWANIA I PERSPEKTYWY WDRAŻANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII W BIZNESIE: OD SZTUCZNEJ INTELIGENCJI PO BLOCKCHAIN	254
ЕТИКА ДЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ ТА ХАРЧОВОГО БІЗНЕСУ	263
АРХЕТИП МАТЕРІ ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОПОМІЖНИХ ПРОФЕСІЙ.....	270
СПРИЙНЯТТЯ І СЛОВО ЯК ЧИННИКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ХУДОЖНИКА.....	275
ПРАКТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО МИТЦЯ ТА ЙОГО ТВОРЧОГО І ФІНАНСОВОГО УСПІХУ	282
СТРАТЕГІЯ ВИПРОБУВАНЬ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВІДХОДІВ.....	288
POSTCOLONIAL NARRATIVES AND COLLECTIVE TRAUMA IN UKRAINIAN, EUROPEAN, AND AMERICAN DRAMA: A COMPARATIVE ANALYSIS.....	293
ENERGY EFFICIENCY IN UKRAINE: CURRENT STATUS AND FUTURE PROSPECTS.....	301
THE ROLE OF TRICHODERMA IN BIOLOGICAL CONTROL: BIOTECHNOLOGICAL BASES AND PROSPECTS	320

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Кочерга Євгенія

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри психології

Бердянського державного педагогічного університету

АРХЕТИП МАТЕРІ ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОПОМІЖНИХ ПРОФЕСІЙ

У сучасному соціокультурному контексті зростає увага до проблем збереження та зміцнення психічного здоров'я молоді, зокрема студентів, які здобувають освіту в галузях допоміжних професій – психології, соціальної педагогіки, спеціальної освіти. В умовах високого навчального навантаження, емоційної нестабільності, невизначеного майбутнього та обмежених ресурсів підтримки, молодь часто стикається зі станами дистресу, підвищеної тривожності та емоційного виснаження, особливо в умовах тривалого стресу, викликаного військовими діями на території України (Черезова, 2023)¹. Особливої гостроти набуває проблема професійного вигорання, яке може мати як психологічні, так і соматичні наслідки.

У цьому контексті актуалізується пошук ефективних психопрофілактичних інструментів, здатних працювати не лише на рівні симптомів, а й глибших структур особистості. Одним із таких ресурсів постає робота з архетиповими образами, зокрема з архетипом Матері, що має потужний символічний потенціал у забезпеченні відчуття базової безпеки, внутрішньої підтримки та стабільності.

Архетип Матері в аналітичній психології К.Г. Юнга є одним з центральних і найглибше вкорінених у колективному несвідомому структур. Він репрезентує не тільки образ біологічної матері, а й ширший символ жіночого начала, що асоціюється з родючістю, підтримкою, опікою, прийняттям та захистом (Юнг, 2018)³. Юнг підкреслював, що материнський архетип функціонує у двох основних полюсах: позитивному (світлому) та негативному (тіньовому). Світла сторона проявляється через здатність до

¹ Черезова, І. О. (2023). Особливості психологічного стану учасників освітнього процесу в умовах війни: стан та виклики. У *Нові педагогічні виміри професійного розвитку майбутніх учителів: сучасні реалії та виклики: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Бердянськ, Бердянський державний педагогічний університет, 15 листопада 2023 р.)* (с. 63–66). Бердянськ: БДПУ.

² Кочерга, Є. (2025). Важливість психологічної підтримки здобувачів вищої освіти під час війни. У *Збірник тез наукових доповідей здобувачів вищої освіти Бердянського державного педагогічного університету на Днях науки 13 травня 2025 року. Том 1. Суспільні науки* (с. 497–499). Запоріжжя: БДПУ. <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/Zbirnyk-tez-naukovykh-dopovidey-studentiv-Suspilni-nauky-2025-BDPU.pdf>

³ Юнг, К. Г. (2018). *Архетипи і колективне несвідоме* (пер. з нім.). Львів: Астролія.

емпатії, безумовного прийняття, турботи та глибокого емоційного зв'язку. Натомість тіньова сторона може виявлятися у формах гіперопіки, надмірного контролю, домінування, сприяючи формуванню залежних або інфантильних стратегій поведінки у тих, хто опиняється під її впливом.

З огляду на специфіку професій допомоги, образ Матері набуває особливого значення. Він пронизує глибинні установки майбутніх фахівців щодо піклування, підтримки, спонтанного реагування на потреби іншого. Проте, якщо цей архетип діє переважно з тіньової позиції, це може призводити до емоційного виснаження, неусвідомленого переносу на клієнта або рольової пастки «рятівника», що ускладнює встановлення професійних меж.

Доцільно також звернути увагу на кореляцію архетипу Матері з феноменами професійного вигорання, контрпереносу, гіперідентифікації з клієнтом. За даними сучасних досліджень, незбалансована ідентифікація з роллю «матері» у професійному полі може провокувати хронічну втому, відчуття безсилля, втрату сенсу у професійній діяльності⁴.

Архетип Матері може слугувати ефективним психотерапевтичним або психопрофілактичним інструментом, коли з ним ведеться усвідомлена робота. Інтеграція цього образу в практику тренінгів, воркшопів чи арттерапевтичних занять дозволяє активізувати позитивні елементи досвіду турботи, внутрішньої підтримки, дбайливого ставлення до себе. У студентському середовищі, зокрема серед майбутніх фахівців допоміжних спеціальностей, це сприяє формуванню ресурсної моделі самопідтримки, розвитку самоспівчуття, зменшенню тривожності та покращенню здатності до саморефлексії.

Таким чином, архетип Матері у психопрофілактичній роботі з молоддю виступає не лише як символ безпеки й підтримки, але й як механізм інтеграції власного досвіду турботи, формування нової якості присутності у професійному полі та більш збалансованого, свідомого підходу до роботи з іншими. У професіях допомоги архетип Матері має особливе значення: він проявляється в здатності бути присутнім для іншого, витримувати емоційно напружені стани, надавати підтримку, зберігаючи власні межі. Водночас відсутність рефлексії над цим архетипом може спричинити професійне вигорання, співзалежність або перенесення.

З метою підтримки психоемоційного добробуту студентів спеціальності «Психологія» та підвищення їхньої здатності до саморегуляції й самопідтримки було реалізовано освітньо-психологічний захід – онлайн-воркшоп «Архетип Матері в психологічній підтримці»⁵. Захід було

⁴ Кукуленко-Лук'янець, І. В. (2018). *Психологічна генеза життєвого простору жінки-педагога* (докторська дисертація, Інститут психології імені Г. С. Костюка, Національна академія педагогічних наук України, Київ). http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/disertaciya_kukulenko-lukyanec_i._v..compressed_1522053322.pdf

⁵ Бердянський державний педагогічний університет. (11.05.2025). *Образ матері в психологічній підтримці*. <https://us.bdpu.org.ua/obraz-materi-v-psykholohichniy-pidtrymtsi.html>

приурочено до Дня Матері й організовано для студентів Бердянського державного педагогічного університету. Формат проведення – інтерактивна Zoom-сесія, що дозволила охопити учасників, незалежно від їхнього місця перебування, та створити довірливу атмосферу для глибинної рефлексії.

Основною метою заходу було сприяння психічному оздоровленню студентської молоді шляхом залучення архетипового ресурсу Матері як внутрішньої опори в професійному становленні. Серед завдань було передбачено:

- актуалізацію внутрішнього образу Матері як символу турботи та безпеки;
- усвідомлення впливу материнського архетипу на формування професійної ідентичності;
- опрацювання тіньових аспектів архетипу, які можуть ставати джерелом психологічного виснаження;
- формування навичок емоційного контейнерування та самоспівчуття.

Вокршоп передбачав інтеграцію теорії і практики та складався із декількох тематичних блоків, що гармонійно поєднували теоретичну частину, рефлексивні обговорення та арттерапевтичні практики.

1. Теоретичне підґрунтя.

Вступна частина була присвячена ознайомленню учасників з основами аналітичної психології К.Г. Юнга, зокрема концепцією колективного несвідомого та роллю архетипів у структурі особистості. Особливу увагу було приділено архетипу Матері як одному з фундаментальних універсальних образів, що проявляється не лише у біологічному, але й у символічному аспектах – через опіку, прийняття, забезпечення емоційної безпеки та натхнення до зростання⁶.

2. Архетип Матері у професійній ідентичності.

⁶ Юнг, К. Г. (2018). *Архетипи і колективне несвідоме* (пер. з нім.). Львів: Астролябія.

Розглядалися способи, у які архетип може проектуватися на різні професійні об'єкти: студентів, клієнтів, навчальні проекти, професійне середовище тощо. Наголошувалося на ризиках ототожнення з архетипом у тіньовому варіанті (надмірне піклування, втрата меж, професійна ідентифікація через роль «рятівника»), що потенційно веде до професійного вигорання (Maslach & Leiter, 2016)⁷.

3. Авторська арттерапевтична вправа «Дерево Материнства у моєму навчанні».

Метою вправи було візуалізувати джерела внутрішньої підтримки, виявити прояви материнського архетипу у професійному досвіді студентів. Створюючи образ дерева, учасники закріплювали в коренях – символах опори – свої особисті джерела турботи (людей, цінності, спогади); у стовбурі – свої ролі як тих, хто надає підтримку; у кронах і плодах – результати своєї праці (вдячність, визнання, внутрішнє зростання).

4. Авторська рефлексивна вправа «Материнська фраза підтримки».

Ця практика була спрямована на активацію внутрішнього голосу, що здатний проявляти самоспівчуття. Учасники створювали особисті фрази підтримки – короткі меседжі, що могли б прозвучати від умовної Доброї Матері в складний момент. Висловлювання типу «Я з тобою», «Я бачу твою втому – я подбаю» допомагали створити внутрішню атмосферу прийняття та відновлення.

5. Обговорення та групова інтеграція досвіду.

На завершення відбулася фасилітована дискусія, під час якої студенти ділилися власними інсайтами, малюнками, думками щодо особистої символіки образу Матері. Було зафіксовано, що найчастіше цей архетип асоціюється з відчуттям «тепла всередині», «життєвого коріння», а також образами серця, землі, кола, води та дерева.

⁷ Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). *Understanding the burnout experience: Recent research and its implications for psychiatry*. *World Psychiatry*, 15(2), 103–111. <https://doi.org/10.1002/wps.20311>

Проведений воркшоп засвідчив можливість використання архетипових моделей у психопрофілактиці. Інтеграція теоретичних засад аналітичної психології та методів арттерапії сприяє формуванню у студентів глибокого розуміння внутрішніх процесів, підвищує емоційну самосвідомість і сприяє профілактиці вигорання.

У контексті формування стійкої професійної ідентичності та профілактики емоційного вигорання здобувачів вищої освіти, особливо у сферах «допоміжних професій», робота з архетиповими образами, зокрема архетипом Матері, є актуальним та ефективним інструментом. Залучення цього символу дозволяє створити безпечний внутрішній простір, де можлива регуляція емоцій, розвиток самопідтримки та глибоке усвідомлення власних професійних меж. Доцільно включати подібні формати воркшопів у структуру навчальних програм психологічної підготовки, доповнюючи академічну освіту практиками емоційної зрілості.